

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/241/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

73/2017. (IV. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. július 10-én előterjesztett **panaszát** 2017. április 27-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a * Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedés történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016.július 10-én postai úton terjesztette elő beadványát, amelyben a vele szemben 2016.július 8-án foganatosított rendőri intézkedést kifogásolta.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2016.július 8-án, 11 óra 10 perc körüli időben szabályosan közlekedett a *** forgalmi rendszámú gépkocsival az * autópályán. Amikor az * leágazóhoz közeledett, egyszer csak egy rendőrségi gépkocsi a megkülönböztető jelzéssel jelezte, hogy álljon félre.

Ennek a panaszos eleget is tett. A járőrök és a panaszos is kiszálltak a kocsiból. Mivel a járőrök a panaszos mögött álltak, a panaszos elindult a gépkocsija mögé. Köszöntek egymásnak, majd a járőrpáros férfi tagja kérte, hogy adja oda a forgalmi engedélyt és a személyi igazolványát, jogosítványát. Nem mutatkozott be és nem közölte azt sem, hogy miért állította meg. A panaszos ennek ellenére együttműködött és odaadta a jogosítványát és a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

lakcímkártyáját. Erre a férfi járőr kérdezte, hogy hol van a személyi igazolványa. A panaszos közölte vele, hogy odaadta a jogosítványát és a lakcímkártyáját, ezzel azonosította magát.

Erre a járőr elkezdte felemelni a hangját és továbbra is kérte a személyi igazolványát, de most már hangosabban. A panaszos is elkezdett hangosabban beszélni és továbbra is kitarzott az állítása mellett, hogy igazolja magát a jogosítvánnyal. Azt is elmondta, hogy Magyarország területén belül a személyi azonosításra is alkalmas a jogosítvány, ahogyan egy útlevelel is. A járőr tovább emelte a hangját és újra és újra csak azt hajtogatta, hogy hol van a személyi igazolványa. A panaszos is kiabálni kezdett vele. Egyrészt kérte, hogy ne kiabáljon vele és azt mondta, hogy a szabályoknak megfelelően igazolta magát. A panaszos felhívta a járőr figyelmét arra, hogy eddig nem közölte vele, hogy miért állította meg, és azt sem, hogy miért igazoltatja.

Ekkor a járőr kivette a panaszos kezéből a gépkocsi forgalmi engedélyét és beült a járóautóba. A járőrpáros másik tagja (egy hölgy) többször is megkérte a panaszost, hogy ne kiabáljon. A járőrpáros férfi tagjára egyszer sem szólt ugyanezért. Mivel a forgalmi engedély tokjában voltak a panaszos személyes iratai is (bankkártya, TAJ kártya) a panaszos megkérte a hölgyet, hogy adják vissza ezeket neki, mert nem tudja, hogy a járóautóban a férfi járőr mit csinál velük. Ráadásul ezeket a személyes tárgyakat nincs joga elvenni. A panaszos neki is többször elmondta, hogy nem közölték vele azt, hogy miért állították meg és miért igazoltatták. Odament a járóautóhoz és ismételtén kérte a személyes dolgait, de nem kapott választ, csak azt, hogy ha így viselkedik, elő fogják állítani. A panaszos engedélyt kért a hölgytől, hogy beüljön a gépkocsijába addig, míg az adatai lekérése folyik. Így is tett: beült a gépkocsijába és várt.

Miután a járőrök végeztek a panaszos azonosításával kiszálltak a járóautóból és ismét a kocsi hátuljához jöttek. A panaszos is odament. A férfi rendőr utasította, hogy nyissa ki a kocsi csomagtartóját. A panaszos mondta neki, hogy ne utasítsa, mert nem a beosztottja. Ismét kiabálni kezdtek egymással, kölcsönösen szidalmazták is egymást. A férfi viselkedése mindvégig fenyegető volt, ami a panaszosban félelmet és megbotránkozást keltett. Udvarias hangnemet nem tapasztalt a részükről. Majd eleget téve az utasításnak, a panaszos kinyitotta a csomagtartót. Ekkor is jelezte neki, hogy semmit sem közöltek vele eddig és szabálytalannak és szakszerűtlennek ítéli meg az intézkedést.

Ezután a járőr közölte vele, hogy szabálysértésért feljelenti. Konkrét információt az állítólagos szabálysértésről nem közölt. Természetesen a panaszos nem ismert el semmilyen szabálysértést. Újra emelhangú vitába keveredett a járőrpáros férfi tagjával, aki - miután a panaszos közölte vele a véleményét - a jobb zsebéből a jobb kezével elővette a korábban neki átadott forgalmi engedélyt és a panaszos említett személyes dolgait, és az autó melletti füves területre dobta. A panaszos ezen ismét felháborodott és mondta neki, hogy szedje össze azonnal. A férfi viselkedésén a hölgy is megdöbbsent, de nem tett semmit. Pedig a panaszos őt is kérte, hogy ezt a történést rögzítse azonnal. Ekkor a férfi utasította a hölgyet, hogy üljön be a járóautóba és menjenek. Nyilvánvalóan a férfi volt rangidős. Ezután elhagyták a helyszínt.

A panasztételi lehetőségéről nem tájékoztatták a panaszost. Sem az ORFK-t, sem az

ügyészséget, sem pedig a Panasztestület lehetőségét nem említette egyik járőr sem. A panaszos összeszedte az iratokat és ő is elindult tovább. Útközben felhívta a 112-es telefonszámot és bejelentette az esetet a telefonközpontosnak. Ekkor körülbelül 11 óra 40 perc volt. A járőrautó rendszáma ***.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) T. G. c.r. törzszászlós és B. R. r. törzsőrmester 2016. július 8-án feljelentést tettek a panaszossal szemben az általa elkövetett KRESZ 18.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző, valamint az 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet 103.§-ának (1) bekezdésbe és a 106.§-ba ütköző szabálysértések elkövetése miatt az alábbi tényállás alapján.

Az intézkedésre azért került sor, mert a panaszos az általa vezetett, H. L. tulajdonát képező *** rendszámú Volvo C70 típusú személygépkocsival úgy vett részt a közúti közlekedésben, hogy az általa vezetett gépkocsival az * főpályatestéről balról, a dupla záróvonalon keresztül, a 69+800 m/sz-ben megelőzte az * főpályatestéről jobbra kihaladva, az F. irányába tartó kollektorágban közlekedő szolgálati személygépkocsit.

A szolgálati jelleggel ellátott gépkocsival ekkor 90 km/h sebességgel közlekedett, mert az * főpályatestéről lehaladva, ahol 110 km/h a megengedett legnagyobb sebesség személygépkocsik részére, a kollektorágban előtte 200 méterre már 80 km/h megengedett legnagyobb sebesség jelzőtábla volt elhelyezve.

A szabálysértés észlelése után a szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelzést kezdett használni, amit az előtte közlekedő panaszos észlelt és két forgalmi sávból álló úttest jobb szélére, félig a füves útpadkára húzódva megállt járművével, melyben egyedül tartózkodott, utasa nem volt. Abból rögtön kiszállt és odajött a szolgálati gépkocsihoz.

Ekkor a jogszabályban előírt módon kezdték meg az intézkedést vele szemben, mely során T. G. c.r. törzszászlós elkérte a személyes és a jármű okmányait. A panaszos átadta a vezetői engedélyét, lakcímgazoló kártyáját és az általa vezetett személygépkocsi forgalmi engedélyét.

A törzszászlós megkérdezte tőle, hogy a személyi igazolványa is itt van-e nála. Erre azt felelte, hogy ő a vezetői engedélyével is igazolhatja magát. A törzszászlós azt válaszolta neki, ez így van, de ő azt kérdezte, hogy a személyi igazolványa is nála van-e (mivel "fix" szabálysértést követett el és a helyszíni bírság nyomtatványon annak a számát is fel kell tüntetni).

A panaszos erre arrogáns módon, emelt hangon többször is közölte vele, hogy a vezetői engedéllyel igazolja magát, végezze a dolgát, ne tartsa fel őt. Ekkor a törzszászlós közölte a panaszossal, hogy záróvonalon való áthaladás szabálysértést követett el, amiért helyszíni bírságot szabhat ki és szabálysértési feljelentést is tehet ellene. A panaszos azt válaszolta tegye a dolgát, egyébként sok sikert kíván hozzá, mert ő közlekedési jogász.

A törzsászlós a jármű csomagterének ellenőrzés céljából kinyitotta azt a panaszossal, és kérte, hogy mutassa be a kötelező tartozékokat. A panaszos azt válaszolta, hogy a törzsászlósnak nincs joga utasíthatni őt, majd a csomagtér ajtót kinyitva abban kotorászni kezdett. A panaszos megkérdezte az intézkedő rendőrt, hogy mit akar. A törzsászlós elmondta neki, hogy a jármű kötelező tartozékait szeretné látni, mire ő megkérdezte, mik azok. A törzsászlós erre azt felelte, hogy ha a panaszos közlekedési jogász, tudnia kell, mik azok. Erre azt válaszolta, nem mutat meg neki semmit és lecsukta a csomagtér ajtót.

Ezután a törzsászlós a szolgálati gépkocsiba ült, hogy a panaszos adatait rögzítse az igazoltató lapra, valamint őt és az általa vezetett személygépkocsit ellenőrizze a körözési, személy és jármű nyilvántartóban. A részére átadott iratokat az utastérben, a műszerfal tetejére rakta le. Ekkor a panaszos feldúlt állapotban, hangosan kiabálva odajött, a szolgálati jármű ajtóját kinyitotta és közölte, hogy neki az iratai kellene vissza, mert abban személyes dolgai is vannak és elvette a műszerfalán lévő iratait. A törzsászlós közölte vele, hogy rendőri intézkedés alatt áll, annak befejeztével vissza fogja kapni az iratait, azokat addig nem veheti el; majd azokat visszavette tőle.

Ezután megtörtént az adatainak a rögzítése és ellenőrzése, így a törzsászlós odament a panaszoshoz a szabálysértési eljárásban nyilatkoztatni. A panaszos közölte, hogy nem ismer el semmit. A törzsászlós megkérte a panaszost, hogy az igazoltató lapon jelölje be, elismeri-e a szabálysértést vagy sem. A panaszos aláhúzta a "nem ismerem el" részt, majd megkérdezte, hogy szépen kellett volna aláhúznia vagy úgy is jó, ahogy ő csinálta. A törzsászlós megkérdezte a panaszost, hogy hajlandó-e nyilatkozni az igazoltató lapon lévő szociális körülményeire, mire közölte, nem nyilatkozik semmit, nem ír alá semmit. A panaszos ismételt kiabálva, hangosan, az általa átadott okmányokat követelte vissza: azonnal adják neki oda.

Miközben rögzítésre került az igazoltató lapon, hogy nem nyilatkozik semmire sem, B. R. r. törzsőrmester közölte vele, hogy amennyiben akarja, megadják neki a nevüket, rendfokozatukat, jelvéyszámot és szolgálati helyet. A panaszos azt válaszolta, neki az nem kell, megvan a szolgálati jármű rendszáma és különben is vele semmi baja, csak a másik rendőrrel van. A panaszos elmondta, hogy az intézkedés során négy helyen szegték meg a szabályokat és megteszi a szükséges lépéseket. A törzsászlós közölte vele, ha ennyire pontosan ismeri az ide vonatkozó jogszabályokat és a jogait, a kötelességeit és a viselkedési szabályokat is ismernie kellene egy rendőri intézkedés során. Ezután a panaszos a szolgálati jármű elé köpött a földre, majd egy lépésnyire odalépett a törzsászlóshoz és azt mondta neki: "Köcsög!"

A törzsászlós közölte a panaszossal, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesz, majd visszaadta az okmányait és a szolgálati járműbe beült. Eközben a panaszos hangosan üvöltötte, hogy "ilyen köcsög rendőrrel még nem találkoztam, rohadj meg!" Ezután a szolgálati jármű elé állt közvetlenül. B. R. r. törzsőrmester gépkocsivezető hátrátolatott, hogy kikerülje őt és el tudjon indulni.

Miközben a szolgálati járművel elhaladtak a panaszos mellett, az odalépett közvetlenül annak jobb oldala mellé és jobb alkarjával szándékosan beleütött a jobb oldali külső visszapillantó tükörbe. Mivel a sebesség ekkor még lassú volt, a panaszosnak sérülése cselekménye folytán nem keletkezett, illetve a szolgálati jármű visszapillantó tükrében sem keletkezett kár.

A feljelentés szövege alapján a szabálysértés 2016. július 8-án 11 óra 15 perckor történt.

2) T. G. c. r. törzsászlós és B. R. r. törzsőrmester 2016. július 8-ai jelentésükben előadták, hogy a fenti napon 11 óra 15 perckor Budapest * kerület lakott területén kívül, az * autót

bal pályatest 69+950 m/sz-ben, az F. irányába vezető kollektorágban közlekedési szabálysértés elkövetése miatt ellenőrzésem alá vonták a panaszost.

A jelentés tartalma szó szerint megegyezik a panaszossal szemben tett feljelentés szövegével, ezért a Testület ennek részletes ismertetésétől eltekint. A jelentés annyi többletinformációt tartalmaz, hogy az intézkedés a PMRFK TIK felé jelentésre került.

3) Dr. M. I. r. dandártábornok, rendőrségi főtanácsos, megyei főkapitány 2016. augusztus 25-én tájékoztatta Dr. S. G. c. r. dandártábornok rendőrségi főtanácsost, hogy a panasz kivizsgálása érdekében a Testület kérésének megfelelően a szükséges információk és dokumentációk beszerzésre kerültek, melyeket átíratához mellékelte. Előadta továbbá, hogy a Testület eljárására tekintettel a panasszal kapcsolatban a * Autópálya Alosztályon folyamatban lévő I. fokú eljárás felfüggesztéséről is intézkedett.

4) Dr. F. Cs. c. r. dandártábornok, főkapitány-helyettes 2016. augusztus 25-ei átíratában előadta, hogy a *Megyei Rendőr-főkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály * Autópálya Alosztály 2 fő beosztottja T. G. c. r. törzsszázlós és B. R. r. törzsrőrmester 2016. július 8-án 11 óra 15 perc körüli időben intézkedés alá vonta a panaszost, akivel szemben szabálysértési feljelentés készült.

Az elkészült iratok alapján az intézkedés jogalapját a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 44. § (1) bekezdése szolgáltatta, amely alapján:

„A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során

- a) a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, illetve szüneteltetheti;
- b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti.

”

A panaszos igazoltatásra a rendőri jelentés és feljelentés alapján azért került sor, mert az általa vezetett *** forgalmi rendszámú gépkocsival megszegte a KRESZ 18. § (1) bekezdés c) pontban foglalt közlekedési szabályt (záróvonal átlépése).

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

Az elkészült iratok alapján az intézkedő rendőrök felkérték a panaszost a gépjármű okmányainak, valamint személyes okmányainak átadására. A panaszos személyazonosításra alkalmas okmányként vezetői engedélyét adta át, amelyet a rendőrök személyazonosítás céljából elfogadtak. Tekintettel arra, hogy helyszíni bírsággal kívánták sújtani az elkövetett szabálysértés miatt és a helyszíni bírság nyomtatványra személyazonosító igazolványa sorszámát is fel kívánták tüntetni - bár a szabálysértésekről szóló 22/2012. (IV. 13.) BM rendelet 20. § (1) bekezdés b) pontja ezt jelen esetben nem tette kötelezővé -, kérdéssel éltek a panaszoshoz, hogy személyazonosító igazolványa nála van-e, de annak átadására az iratok alapján nem kérték fel.

A feljelentés és a rendőri jelentés alapján a rendőrök a panaszossal közölték az intézkedés célját. Elmondták neki, hogy a záróvonal átlépése miatt helyszíni bírsággal sújthatják, vagy szabálysértési feljelentéssel élhetnek ellene.

Az iratok alapján a panaszos az intézkedő rendőrökkel emelt hangon kommunikált és arrogáns módon viselkedett, a rendőrök részéről hasonló viselkedésre nincs utalás.

A szabálysértési feljelentésben és a jelentésben rögzítésre került, hogy a rendőrök tájékoztatták a panaszost arról, hogy kérésére közlik nevüket, rendfokozatukat, jelvéyszámukat és szolgálati helyüket, azonban a panaszos ezzel a jogával nem élt, elmondta, hogy megjegyezte a szolgálati gépkocsi rendszámát.

B. R. r. törzsőrmester szóbeli elmondása alapján egyértelműen emlékszik rá, hogy a panaszost a panasztételi jogáról tájékoztatták, aki a szolgálati gépkocsi rendszámát is lefényképezte.

Az iratok alapján az intézkedés végén a rendőrök a panaszosnak a jármű okmányait és a személyes okmányokat visszaadták.

A panaszos 2016. július 15-én írásban panaszt nyújtott be az Országos Rendőrfőkapitányságnak megküldött levelében, amely hatásköri és illetékességi okból a * Megyei Rendőr-főkapitányság részére került továbbításra, az ügyben * számon közigazgatási eljárás indult.

A * Autópálya Alosztály vezetője, Sz. B. r. őrnagy tárgyalás megtartására intézkedett a * Autópálya Alosztály Hivatali helyiségébe - D. város, K. Sz. út, HRSZ:* - 2016. augusztus 25. napra.

5) Dr. M. I. r. dandártábornok rendőrségi főtanácsos megbízásából Dr. F. Cs. c. r. dandártábornok, főkapitány helyettes 2016. augusztus 24-én végzést hozott a panaszos rendőri intézkedés elleni, 2016. július 29-én hatóságukhoz érkezett panasza alapján * számon folyamatban lévő közigazgatási eljárás felfüggesztéséről a Testület értesítésének kézhezvételéig.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos előadta, hogy 2016.július 8-án, 11 óra 10 perc körüli időben szabályosan közlekedett a *** rendszámú gépkocsival, amikor egyszer csak egy rendőrségi gépkocsi a megkülönböztető jelzéssel jelezte, hogy álljon félre.

A szabálysértési feljelentés szöveg szerint az intézkedésre azért került sor, mert a panaszos az általa vezetett, H. L. tulajdonát képező *** rendszámú Volvo C70 típusú személygépkocsival úgy vett részt a közúti közlekedésben, hogy az általa vezetett gépkocsival az * főpályatestéről balról, a dupla záróvonalon keresztül, a 69+800 m/sz-ben megelőzte az * főpályatestéről jobbra kihaladva, az F. irányába tartó kollektorágban közlekedő szolgálati személygépkocsit.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A Testület utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

a) Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök közlekedésrendészeti ellenőrzés során jártak el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. (Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti.)

b) Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A rendőrség által hivatkozott és észlelt szabályszegéssel összefüggésben továbbá a Testület utal a KRESZ vonatkozó rendelkezéseire:

A KRESZ 18. §. (1) bekezdése ismerteti az útburkolati jeleket. Az első bekezdés c) pontja szerint „ záróvonal: hosszirányú folytonos vonal, amely az úttest felezővonalát jelzi, illetőleg a két forgalmi irányt, a forgalmi sávokat egymástól, vagy a nyílt villamospályát a forgalmi sávtól választja el; a záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad; ha azonban közvetlenül a záróvonal mellett terelővonal is van, a záróvonal a terelővonal felől - az előzésre, illetőleg a bekanyarodásra vonatkozó szabályok megtartásával – átléphető.”

A KRESZ 103. § (1) bekezdése szerint az oldalkocsi nélküli motorkerékpár kivételével minden gépjárművön, mezőgazdasági vontatón és lassú járművön készenlétben kell tartani egy elakadásjelző háromszöget, melynek a (2) bekezdés szerint jóváhagyási jellel kell ellátottnak lennie.

A KRESZ 106. § (1) bekezdése szerint a járműveken elsősegélynyújtó felszerelést kell készenlétben tartani, amelynek tartalma a következő: b) személygépkocsi, tehergépkocsi, oldalkocsi motorkerékpár, mezőgazdasági vontató és lassú jármű, valamint a kizárólag menetrendszerű helyi járatban közlekedő autóbusz esetén:

- ba) steril gyorskötöző pólya (10 cm x 5 m): 4 db
- bb) steril gyorskötöző pólya (5 cm x 5 m): 2 db
- bc) steril mull-lap (6 x 6 cm/100 lap): 2 db
- bd) egyenként csomagolt vágott mullpólya (10 x 5 m): 4 db
- be) steril mull-lap (50 cm x 80 cm): 3 db
- bf) kéztisztító/fertőtlenítő lap: 4 db
- bg) fóliakesztyű: 1 pár
- bh) háromszögletű kendő 2 db
- bi) biztosítótű (40 mm-es): 4 db
- bk) ragtapasz (1,25 cm x 5 m): 1 tekercs
- bl) olló (rozsdamentes acélból, 110-150 mm-es): 1 db
- bm) polividonum jodatum hatóanyag tartalmú sebfertőtlenítő oldat (30 ml): 1 db
- bn) sebtapasz vágható (6 x 10 cm): 2 db
- bo) higiénikus arcmaszk (lélegeztetéshez): 1 db
- bp) gumis rögzítésű sebészeti szájmaszk: 1 db
- bq) elsősegélynyújtás képekben: 1 db
- br) tartalomjegyzék

c) Az igazoltatás vonatkozásában a panaszos azt sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök a személyazonosító okmánya holléte felől érdeklődtek és annak átadására kérték föl, pedig ő többször is elmondta, hogy a vezetői engedélyével kívánja igazolni magát, amihez tudomása szerint joga van.

A feljelentés szövege szerint a törzssászlós megkérdezte a panaszostól hogy a személyi igazolványa is itt van e nála. Erre a panaszos azt felelte, hogy ő a vezetői engedélyével is igazolhatja magát. A törzssászlós azt válaszolta, hogy ez így van, de ő azt kérdezte, hogy a személyi igazolványa is nála van e (mivel "fix" szabálysértést követett el és a helyszíni bírság nyomtatványon annak a számát is fel kell tüntetni).

A kapitányságvezetői átirat azt tartalmazza, hogy az elkészült iratok alapján az intézkedő rendőrök felkérték a panaszost a gépjármű okmányainak, valamint személyes okmányainak átadására. A panaszos személyazonosításra alkalmas okmányként vezetői engedélyét adta át, amelyet a rendőrök személyazonosítás céljából elfogadtak. Tekintettel arra, hogy helyszíni bírsággal kívánták sújtani az elkövetett szabálysértés miatt, és a helyszíni bírság nyomtatványra személyazonosító igazolványa sorszámát is fel kívánták tüntetni - bár a szabálysértésekről szóló 22/2012. (IV. 13.) BM rendelet 20. § (1) bekezdés b) pontja ezt jelen esetben nem tette kötelezővé -, kérdéssel éltek a panaszoshoz, hogy személyazonosító igazolványa nála van- e, de annak átadására az iratok alapján nem kérték fel.

A panaszos beadványában előadta azt is, hogy az intézkedés folyamán ismételten emelthangú vitába keveredett a járőrpáros férfi tagjával aki - miután a panaszos közölte vele a véleményét - a jobb zsebéből a jobb kezével elővette a korábban neki átadott forgalmi engedélyt és a panaszos említett személyes dolgait, és az autó melletti füves területre dobta.

A feljelentés szövege szerint a törzssászlós közölte a panaszossal, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesz, majd visszaadta az okmányait és beült a szolgálati járműbe.

A kapitányságvezetői átirat szerint az iratok alapján az intézkedés végén a rendőrök a panaszosnak a jármű okmányait és a személyes okmányokat visszaadták.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennáll-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 224. §-a szabályozza a közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértésének tényállását. A szabálysértést az követi el, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, mind pedig az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását.

A fentiek értelmében **a Testület álláspontja szerint a rendőrség az Rtv. 44. §. (1) b) pontja alapján megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedést, és annak keretében igazoltatást fogantatosított.**

Azokban a kérdésekben, hogy az intézkedő rendőrök ragaszkodtak-e az igazoltatás során ahhoz, hogy a panaszos (kifejezetten) a személyazonosító igazolványát adja át, illetve, hogy az intézkedés végén a törzsszázlós valóban a földre dobta-e a panaszos okmányait a Testület az egymásnak ellentmondó panaszosi és rendőri állítások miatt nem tudott megnyugtatóan állást foglalni. Mindezekre tekintettel **a Testület nem tudta kétségét kizáróan megállapítani, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga a személyazonosító okmány holléte felől való érdeklődés vonatkozásában, illetve az emberi méltósághoz való joga az állítólagosan földre dobott okmányok kapcsán.**

Az ismertetett jogszabályok értelmében a záróvonal átlépése és a felszerelésekre vonatkozó előírások megszegése olyan jogellenes magatartás, amely szabálysértési felelősségre vonás kilátásba helyezését indokolja. Ezért **a Testület megítélése szerint a szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.** Ugyanakkor a Testület ismételten leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

2) A panaszos beadványában hangsúlyozta, hogy az intézkedő férfi rendőr nem azonosította magát, és nem közölte vele az intézkedés célját.

A szolgálati fellépéssel kapcsolatban a Testület a következő megállapításokat teszi.

Azt Rtv. 20.§-a a következő szabályokat rögzíti.

- (1) A rendőrt az intézkedés során
 - a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy
 - b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

(3) A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A Testület vizsgálatai során mindig az intézkedés időpontjához legközelebbi keltezésű rendőrségi iratot tekinti a leghitelesebbnek a történet leírásakor.

A szabálysértési feljelentés arról számol be, hogy miközben az igazgatót lapot töltötték ki B. R. r. törzsrőmester közölte a panaszossal, hogy amennyiben akarja, megadják neki a nevüket, rendfokozatunkat, jelvényt és szolgálati helyet, ám a panaszos azt válaszolta, hogy erre nincs szükség.

A feljelentés szöveg szerint miután a panaszos emelt hangon többször is kijelentette, hogy a vezetői engedéllyel igazolja magát a törzszászlós közölte a panaszossal, hogy záróvonalon való áthaladás szabálysértést követett el, amiért helyszíni bírságot szabhat ki és szabálysértési feljelentést is tehet ellene.

Tekintettel arra, hogy a z Rtv. 20.§-a értelmében a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, vagy indokolt esetben az után köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni **a Testület indokoltnak tartotta megállapítani a szolgálati fellépés szabályainak megsértése miatt a panaszos tisztességes eljárásához való jogának csekély mértékű sérelmét**, mivel az azonosítási kötelezettség nem opcionális jellegű, tehát nem csak akkor terheli a rendőrt, ha azt az intézkedés alá vont azt kifejezetten kéri.

3) A Testület az intézkedő rendőr által használt hangnemet is vizsgálata tárgyává tette.

A panaszos szerint az intézkedés során mind az intézkedő férfi rendőr, mind ő emelt hangnemből kommunikált. Az intézkedő férfi nemű rendőr viselkedése mindvégig fenyegető volt, ami a panaszosban félelmet és megbotránkozást keltett.

Az intézkedés napján készült feljelentés szövege szerint a panaszos az intézkedés során többször is arrogáns módon, emelt hangon beszélt, és az intézkedés végén hangosan, üvöltve szidalmazta az intézkedő rendőröket.

A kapitányságvezetői átirat szerint az iratok alapján a panaszos az intézkedő rendőrökkel emelt hangon kommunikált és arrogáns módon viselkedett, a rendőrök részéről hasonló viselkedésre nincs utalás.

A Testület a panasz ezen része kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 2. § (1) bekezdésére, amelynek értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrre vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléseért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A rendőrségi iratok nem cáfolják kifejezetten a panaszos által - az alkalmazott hangnem vonatkozásában - elmondottakat, azonban a **Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok csekély volta miatt nem tudott kétséget kizáróan állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos emberi méltósághoz való joga**

4) Ezt követően a Testület a panasztételi lehetőségről való tájékoztatást vonta vizsgálatának körébe.

A beadvány szerint a panaszost nem tájékoztatták a panasztételi jogáról. (Sem az ORFK-t, sem az ügyészséget, sem pedig a Panasztestület lehetőségét nem említette egyik járőr sem.)

A kapitányságvezető átirat szerint B. R. r. törzsőrmester szóbeli elmondása alapján egyértelműen emlékszik rá, hogy a panaszost a panasztételi jogáról tájékoztatták, aki a szolgálati gépkocsi rendszámát is lefényképezte.

A Testület a panaszos fenti kifogását illetően ugyancsak az egymásnak ellentmondó állítások okán állást foglalni nem tudott, ezért megítélése szerint a tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelme e tekintetben nem megállapítható.

IV.

A Testület vizsgálata során megállapította, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás alapján vonta közlekedésrendészeti intézkedés alá, és igazoltatta a panaszost. A Testület megítélése szerint szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt a rendőrségnek intézkedési kötelezettségi keletkezett, ezért a jogszerű rendőri fellépés miatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület nem tudta kétségét kizáróan megállapítani, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga a személyazonosító okmány holléte felől való érdeklődés vonatkozásában, illetve az emberi méltósághoz való joga az állítólagosan földre dobott okmányok kapcsán. Szintén

nem tudta a Testület megállapítani azt sem, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga a panaszjogról való tájékoztatás állítólagos elmaradása miatt, illetve az emberi méltósághoz való joga az intézkedő rendőrök által alkalmazott hangnem vonatkozásában.

Megállapította ugyanakkor a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély mértékű sérelmét amiatt, hogy az intézkedő rendőrök nem azonosították magukat megfelelően.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. április 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök, testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET